

DA

DA

DA

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 3.3.2008
KOM(2008) 118 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

Det Særlige Administrative Område Hongkong (SAR) : Årsrapport 2007

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

Det Særlige Administrative Område Hongkong (SAR) : Årsrapport 2007

Resumé

10 år efter overdragelsen fungerer anvendelsen af konceptet "et land/to systemer" stadig tilfredsstillende: Hongkong-indbyggernes levevis er opretholdt, og det samme gælder retsstaten og de grundlæggende frihedsrettigheder. Samarbejdet med EU, som er styret af en gensidig pragmatisme, forløber godt og blev udbygget i 2007. Efter en nedgang sidst i 1990'erne blev Hongkongs økonomi styrket, navnlig fordi Kina pustede liv i den lokale turisme og gav Hongkong privilegeret adgang til hovedlandets marked. Økonomien blomstrer nu, men den meget langsomme udvikling hen imod indførelse af almindelige valg til Hongkongs regeringsinstitutioner vækker bekymring. Området står også over for en række udfordringer på længere sigt, navnlig med hensyn til miljøet.

Indledning

2007 markerer tiåret for overdragelsen af Hongkong til Kina. Med overdragelsen blev området gjort til et såkaldt særligt administrativt område under Folkerepublikken Kina. Genforeningen af Hongkong og hovedlandet er baseret på konceptet "et land/to systemer", der blev fastlagt ved den kinesisk-britiske fælleserklæring af 1984 og Hongkongs grundlov, der blev vedtaget i 1990 af Folkerepublikkens nationale folkekongres. Grundloven trådte i kraft den 1. juli 1997 og sikrer, at Hongkongs tidligere kapitalistiske system og befolkningens levevis opretholdes uændret i en periode på 50 år. EU's mål med at yde støtte til Kinas koncept med "et land/to systemer" var at bevare erhvervsvilkårene og retsstaten i området, og det mål er generelt nået tilfredsstillende.

I. Samarbejdet mellem EU og Hongkong i 2007

Som det var tilfældet i 1997, er Hongkong stadig den by i Asien, hvor der bor og arbejder flest EU-borgere (i 2007 mere end 37 000), og hvor der er etableret flest EU-virksomheder og -selskaber. Det er en medvirkende årsag til EU's engagement i Hongkong.

EU's tilstedeværelse i Hongkong er endog voksende og dækker en lang række sektorer, navnlig inden for finansielle serviceydelser og forretningsserviceydelser, handel, transport og byggeri (95 %).

Ifølge en officiel undersøgelse, der er offentliggjort af Hongkongs myndigheder (september 2007), er antallet af udenlandske virksomheder i Hongkong øget med mere end 50 % siden overdragelsen i 1997. I juni 2007 var der 1 246 regionale hovedkontorer, 2 644 regionale kontorer og 2 550 lokalkontorer i Hongkong, som repræsenterede deres moderselskaber uden for Hongkong.

EU-virksomhederne har i alt 405 regionale hovedkontorer i Hongkong efterfulgt af USA med 298 og Japan med 232.

Hongkong spiller en vigtig rolle som formidler af handelen mellem det kinesiske hovedland og Europa. Samhandelen mellem Kina og EU via Hongkong er øget meget betydeligt. Ifølge Hongkongs handelsstatistikker beløb værdien af samhandelen mellem EU og Kina, via Hongkong, sig i 2006 til 37 mia. EUR, hvoraf reeksport til EU af varer af kinesisk oprindelse tegnede sig for 29,6 mia. EUR og reeksport til Kina af varer med EU-oprindelse tegnede sig for 7,5 mia. EUR. Ifølge de kinesiske statistikker udgjorde transaktionerne via Hongkong 17 % af den samlede handel mellem Kina og EU.

Eftersom de europæiske virksomheder i stigende grad handler direkte med Kina, er den relative betydning af handelen via Hongkong blevet mindre. Udtrykt i procent af den samlede handel mellem EU og Kina faldt EU-Kina-samhandelen via Hongkong fra mere end en tredjedel i 2002 til under 15 % i de første måneder af 2007, selv om den samlede handel er øget. Den samlede samhandel mellem EU og det kinesiske hovedland fortsætter naturligvis med at vokse hurtigere end reeksporten via Hongkong.

Forbindelserne mellem EU og Hongkong har været under stadig udvikling siden 1997 i overensstemmelse med en fælles forståelse af de gensidige interesser. Der er frem for alt tale om et pragmatisk forhold, hvor der fokuseres på handel og investering. Det omfatter imidlertid også uddannelse, sociale spørgsmål, kultur og lovgivning.

Hongkong stod efter overdragelsen over for en række uforudsete udfordringer (herunder den finansielle krise i Asien, fugleinfluenza-epidemien og SARS-pandemien), som havde en skadelig indvirkning på områdets økonomi. Kina kom Hongkong til hjælp ved at fremme turismen gennem en lempelse af restriktionerne for kinesere fra hovedlandet, som ønsker at besøge Hongkong, og ved at give Hongkong privilegeret markedsadgang på grundlag af aftalen om et tættere økonomisk partnerskab (CEPA), der blev indgået i 2003. CEPA blev de følgende år suppleret med yderligere aftaler. Disse foranstaltninger har vist sig at være meget effektive, og Hongkongs økonomi boomer nu i kølvandet på det kinesiske hovedlands økonomiske succes. Denne succes kommer også til udtryk i tættere forbindelser mellem de to parter administrationer og i øgede udvekslinger og konsultationer.

Alt tyder nu på, at Hongkongs økonomiske fremtid vil blive præget af en uddybning af de økonomiske forbindelser med det kinesiske hovedland. Hongkongs økonomi er baseret på serviceydelser, og den fremtidige vækst vil i vid udstrækning være afhængig af tilknytningen til det store kinesiske marked. Udviklingen inden for den finansielle sektor styrker denne tendens. Det kinesiske banktilsyn (the China Banking Regulatory Commission) bekendtgjorde i maj 2007, at investeringerne under ordningen for godkendte nationale investorer (Qualified Domestic Institutional Investors scheme (QDII)), som gør det muligt for institutionelle investorer fra det kinesiske hovedland at foretage udenlandske porteføljeinvesteringer, blev udvidet til også at omfatte Hongkong-værdipapirer. Offentliggørelsen i august af *through-train*-ordningen, som gør det muligt for individuelle investorer fra det kinesiske hovedland at købe aktier i Hongkong, førte til frygt for en "tsunami af kontanter", der kunne true med at skabe stor uro på Hongkongs børser. Indførelsen af denne ordning er nu udskudt.

Efter Rådets godkendelse den 12. december 2006 af Kommissionens forslag vedrørende mulighederne for samarbejde med Hongkong i perioden 2007-2013 har Kommissionen udbygget sit samarbejde i andre sektorer end handel, herunder told, finans, mellemfolkelige aktiviteter, universitetsudvekslinger, sport, miljø, sundhed og fødevarerikkerhed.

Den første strukturerede dialog mellem Hongkong og EU fandt sted den 30. november 2007 i Hongkong. Det skete efter, at der i 2006 var indgået en aftale mellem Det Særlige Administrative Område Hongkongs regeringsleder og formanden for Europa-Kommissionen om etablering af denne mekanisme som en årlig platform for udvikling af bredere og dybere samarbejde inden for områder af fælles interesse for Hongkong og EU.

Konklusionerne på det første møde var positive med hensyn til det igangværende samarbejde om handel, told og immigration, og det blev konstateret, at de forskellige aftaler om told, indrejse uden visum og tilbagetagelse fungerede tilfredsstillende. Hongkong er imødekommende med hensyn til visse af EU's forbehold, navnlig vedrørende håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder (forfalskede varer, Hongkong-registrerede virksomheders krænkelse af varemærkelovgivningen ved uautoriseret brug af varemærker) og planlægger

også at gennemføre en bred høring om udkastet til en konkurrencelov, der skal lægges frem i lovgivningsrådet efter valget i september 2008.

Inden for rammerne af EU's indsats for at styrke samarbejdet med industrialiserede lande har Kommissionen tilbudt at stille midler til rådighed til iværksættelse i Hongkong af et projekt for erhvervssamarbejde til videreformidling af information om EU, til fremme af diskussion og synlighed samt til udadrettede aktiviteter. Kommissionen håber, at gennemførelsen kan gå i gang i 2008.

II. Politisk udvikling

Kommissionen overvåger den institutionelle og samfundsmæssige udvikling i Hongkong i overensstemmelse med den formelle forpligtelse, den indgik i 1997 i forhold til Europa-Parlamentet. EU har til stadighed givet udtryk for sin støtte til yderligere demokratisk udvikling i Hongkong. Grundloven, som bygger på den institutionelle arv fra koloniperioden før 1997, fastsætter, at målet i sidste instans er, at regeringslederen og alle medlemmerne af lovgivningsrådet vælges ved almindelige valg (artikel 45 og 68 i grundloven).

Der var i 2007 megen diskussion omkring regeringens plan for gradvise reformer med henblik på efterfølgende indførelse af almindelige valg (2012 eller 2017). Regeringslederen Don Tsang, som indledte en ny femårig embedsperiode den 1. juli, iværksatte en høring af befolkningen om en grønbog vedrørende den forfatningsmæssige udvikling.

Der var stor deltagelse i et suppleringsvalg om en plads i lovgivningsrådet, der blev afholdt den 2. december, og Anson Chan (tidligere førsteminister), der blev bakket op af det demokratiske parti (the Democratic Party) og dets støtter, vandt over Regina Ip (tidligere minister for sikkerhed), der blev støttet af den demokratiske alliance til forbedring af Hongkong (DAB - Democratic Alliance for the Betterment of HK) og nogle erhvervslobber. Det viser, at Hongkongs befolkning stadig ønsker at øve direkte indflydelse på egne anliggender og at have en ansvarlig regering. Ved distriktsvalgene i november opnåede DAB, hvis kandidater i deres kampagne fokuserede meget på levevilkårene, stærkt øget tilslutning.

Efter høringen om grønbogen forelagde regeringslederen Donald Tsang den 12. december en rapport for det stående udvalg i den nationale folkekongres. Den 29. december udtalte folkekongressen, at regeringslederen og lovgivningsrådet udvalgt kunne vælges ved almindelige valg fra 2017. Det betyder i praksis, at der kan være direkte valg til posten som regeringsleder fra 2017 og til lovgivningsrådet i 2020. Der vil ikke blive gennemført væsentlige ændringer af det nuværende system før 2017. For at gennemføre folkekongressens beslutninger vil der blive fastlagt lovgivning i lovgivningsrådet - sandsynligvis efter valget i 2012. Denne lovgivning skal vedtages med to tredjedels flertal af alle medlemmerne af det rådgivende råd, med regeringslederens tilslutning og folkekongressens godkendelse.

Regeringslederen erkendte, at meningsmålinger foretaget i høringsprocessen viste, at omkring halvdelen af Hongkongs befolkning støttede indførelse af almindelige valg i 2012, men han mente, at der var større sandsynlighed for, at "et flertal i vort samfund" ville godkende en sådan ændring, hvis den blev udskudt til 2017.

Europa-Parlamentet blev ved med at følge udviklingen og flere af dets medlemmer besøgte Hongkong i løbet af 2007. Den Europæiske Unions støtte til demokrati udgør en vigtig del af dens tilsagn om at udvikle forbindelserne til Hongkong. Legitimitet, stabilitet og ansvarlighed for regeringen er vigtige faktorer, når det drejer sig om at understøtte et gunstigt erhvervsklima. De sikrer opretholdelse af retsstaten og medvirker til at beskytte befolkningens frihed og rettigheder, som er nødvendige forudsætninger for at iværksætterkulturen kan trives og innovation kan fremmes.

Folkekongressens beslutninger, der blev offentliggjort den 29. december, understøtter Kinas tilsagn om til indførelse af almindelige valg, hvilket ifølge grundloven er det endelige mål i forbindelse med valg af Hongkongs ledere og lovgivere. Kommissionen har udtrykt vedholdende støtte til hurtige fremskridt hen imod virkeliggørelsen af dette mål. Den bemærker, at den nationale folkekongres ønsker en gradvis gennemførelse af disse beslutninger, og understreger, at den fortsat vil yde støtte til ikke blot gradvise, men også mærkbare fremskridt. Det er vigtigt med snarlige foranstaltninger til omdannelse af de funktionsrelaterede valgkredse og inddragelse af klare procedurer til afgrænsning af vælgerkorpsset og udvælgelse af kandidater til offentlige embeder.

Kommissionen bemærker, at retsvæsenet og de retshåndhævende myndigheder i Hongkong fortsat opnår gode resultater, og at retspraksis er i overensstemmelse med god sædvaneretlig praksis. Den effektive beskyttelse af frihed og grundlæggende rettigheder ved hjælp af kompetente og uafhængige domstole udgør et vigtigt fundament for Hongkong-befolkningens levevis. Afgørelserne i forskellige igangværende retssager vedrørende ytringsfriheden i forbindelse med sendetilladelser vil kunne vise, hvordan de grundlæggende friheder beskyttes.

III. Fremtidsudsigter

Kommissionen vurderer, at princippet med "et land, to systemer" er blevet overholdt og fungerer godt for Hongkongs befolkning. Det er vigtigt, at Hongkongs regering bliver ved med at nyde en høj grad af autonomi inden for økonomi, handel og beskatning og på det finansielle og lovgivningsmæssige område, og at Hongkongs befolkning har sit eget retssystem – en uafhængig retsstat, individuel ejendomsret og ytringsfrihed - og en markedsøkonomi.

Det skal samtidigt bemærkes, at Hongkongs situation har ændret sig siden 1997. To af de mest slående udviklingstendenser i de seneste 10 år er Kinas økonomiske resultater og landets deraf følgende højere profil på den internationale scene samt den globale erkendelse af klimaændringerne og de katastrofale følger heraf. Disse spørgsmål berører Hongkong direkte, og områdets politiske beslutningstagere må tage behørigt højde herfor. Der er en række øjeblikkelige og mellemsigtede udfordringer, der må tages op. Den kinesiske premierminister, Wen Jiabao's nylige anbefaling til Hongkong om at prioritere innovation, uddannelse, talentudvikling og miljø opsummerer disse udfordringer godt.

Hongkong står over for en række miljøproblemer, navnlig med hensyn til luftkvalitet, vandkvalitet, biodiversitet, energieffektivitet, affaldsbehandling og lave emissionsstandarder for køretøjer og kraftværker. Området har stadig ikke formuleret og gennemført en samlet langsigtet strategi på disse områder. EU vil, ved at formidle sin ekspertise gennem netværk og akademisk samarbejde kunne bidrage til at formulere reelle visioner for Hongkong inden for tidshorisonten frem til 2047, og senere.

Opfattelsen af Hongkong som en indfaldsport til Kina og et asiatisk centrum for finansielle serviceydelser er stadig relevant. Men det må ikke glemmes, at der også er behov for stadigt tættere forbindelser og samarbejde med det kinesiske hovedland, navnlig Guangdong-provinsen, Shenzhen og Zhuhai og Macao. Et sådant samarbejde er nødvendigt, både af hensyn til handelsstrømmene, håndhævelsen af lovene og bekæmpelsen af miljøproblemerne. Kommissionen mener, at Den Europæiske Union kan - og er villig til - at bidrage hertil med erfaringer og teknologi. Mulighederne for at yde et relevant videnskabeligt input via samarbejdet under EU's syvende rammeprogram for forskning bør også overvejes. Disse spørgsmål bør sættes på dagsordenen for den næste strukturerede dialog i 2008.

Den vigtigste konklusion i dette års rapport om situationen i Hongkong er, at der fortsat er behov for at styrke det pragmatiske samarbejde mellem EU og medlemsstaterne og Hongkong og for at fremme mellemfolkelig udveksling på de områder, der har størst betydning for Hongkongs fremtidige velfærd.